

Ключевые слова: дискурс, дискурс соціальної реклами, рекламний текст, фрейм, фреймова організація дискурса, комунікативний потенціал, комунікативний простор.

A. RADU

FRAME ORGANIZATION OF THE COMMUNICATIVE SPACE OF SOCIAL ADVERTISING DISCOURSE

The article deals with the research of social advertising discourse as a complex communicative phenomenon which frame strategies are determined by interrelations of such communication forming frames, as: the frames of the author, object, addressee, and goal of advertising discourse. Influence of frame structures on the organization of the communicative space of social advertising discourse is studied. Determination of notions 'discourse', 'advertising discourse', frame organization of advertising discourse', and 'communicative potential of advertising discourse' is suggested.

Key words: discourse, discourse of social advertising, advertising text, frame, frame organization of discourse, communicative potential, communicative space.

УДК 811.111'38'36:[801,6+801,82]

Лариса САНОЦЬКА

ЛЕКСИКО-МОРФОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ АКТУАЛІЗАЦІЇ ЖАНРУ ЛІРО-ЕПІЧНОЇ ПОЕМИ

У статті з'ясовано, що в результаті порівняльного аналізу по морфологічних парадигмах у текстах ліро-епічної поеми виявлена відносна стійкість парадигматичних класів, предметна парадигма домінує над якісною та динамічною, а якісні показники переважають над динамічними. Визначено також, що функціонування абстрактних іменників зумовлене епічним характером тексту, а наявність складних слів різних морфологічних класів можна вважати однією з типологічних ознак ліро-епічної поеми.

Ключові слова: лексико-морфологічний аналіз, парадигма, морфологічні класи слів, функціонування мовних одиниць.

Ліро-епічна поема (ЛЕП) є складним об'єктом дослідження через багатоплановість та багаторівневість її організації. Аналіз функціонування мовних одиниць в тексті, який базується на даних досліджень лінгвістики та лінгвостилістики поетичного тексту, передусім І. Арнольд, І Гальперіна, З. Тураєвої та ін., а також літературознавчих робіт, присвячених цьому жанру (Г. Неупокоева, Н. Петрова), дав можливість структурувати лінгвістичні параметри для визначення типу тексту та жанр твору. Структура передбачає

інваріантні особливості фонетичного, морфологічного, лексичного та синтаксичного складів мови в плані їхнього співвідношення одне з одним, тобто в плані закономірностей використання одиниць нижчих рівнів для конструювання одиниць вищого порядку [1, с. 458]. У цій роботі ми зосередились на лексико-морфологічному рівні аналізу.

У лінгвістичному відношенні, як вважає дослідник П. Руднев, особливість структури поетичної мови полягає в двох чинниках. По-перше, якщо для непоетичних текстів основним рівнем є рівень речення і існує тенденція розглядати такі тексти як синтаксичне ціле, то для поетичного тексту основним рівнем лінгвістичної організації є слово, що дозволяє розглядати цей текст як структурне ціле. По-друге, в непоетичному тексті напрям мовного процесу в основному лінійний і переважають синтагматичні зв'язки, а парадигма будується поза текстом. У поетичному тексті парадигма будується шляхом внутрішньо текстової організації в зв'язку з прогресивно-регресивним напрямком мовного процесу [6, с. 143]. В загальних рисах ми поділяємо це твердження і вважаємо, що основою для актуалізації парадигматичних зв'язків служить, по-перше, зазначена вище функція слова у поетичному тексті, а також повторюваність елементів, здійснювана шляхом метрико-ритмічної організації тексту.

Розширення арсеналу дослідницьких прийомів за рахунок залучення нових кількісних методів математики до традиційних ймовірносно – статистичних методів викликало до життя квантитативно-системний аналіз [8, 107–141], що підкріплює вірогідність результатів дослідження. В той же час залишається в силі теза про розгляд лексики (та інших лінгвістичних об'єктів) у вигляді ймовірносної системи, яка характеризується не лише випадковістю параметрів (нижчий рівень організації), але й певною стійкістю та регулярністю у масі випадкових подій (вищий рівень організації). Отже, у ймовірносних системах у сучасному розумінні не виключається детермінованість зв'язків, проте вона переноситься на вищий, узагальнений рівень організації [9, с. 145]. Таким чином, предметом дослідження при квантитативно-системному підході слід вважати квантитативні показники та закономірності структури і функціонування лексики. Лексика розглядається як ймовірносна система з усіма якостями, притаманними таким системам, в тому числі з якостями стійкості та варіативності.

Слідом за дослідником Тулдавою ми вважаємо, що системний характер лексики в рамках загальної системи мови має свої особливості. Це пов'язано з тим, що лексика є особливо складним та суперечливим об'єктом, який нелегко піддається строгій систематизації та класифікації. Складності системного аналізу лексики пояснюються її «сутнісними характеристиками», такими як «необчислюваність» її одиниць, необмежені можливості комбінаторики слів, складність та неоднорідність типів словесного зв'язку в системі мови та мовлення, екстралінгвістична детермінованість слів [10, с. 245]. Все це створює додаткові складності при вивченні лексики. Якщо розглядати систему як "цілісний об'єкт, який складається з елементів, що знаходяться у взаємному зв'язку, то це визначення найкраще відповідає обраному нами аспекту дослідження лексики конкретної мови, і, більше того, конкретного жанру і типу тексту. Лексичний матеріал вивчається з точки зору його структури і функціонування в двох планах: у словнику і в тексті. Причому саме поняття *лексика* трактується з одного боку як сукупність окремих одиниць (словоформ або лексем), з другого – як єдина сукупність, в якій виділяються різні параметри (закони взаємної залежностей складових частин і т.д.), що відносяться до об'єкту в цілому. В першому випадку дослідження системних зв'язків та закономірностей словника та тексту ведеться від складових частин до цілісності, в другому – навпаки, від цілісності до складових частин, тобто аналітичне та інтегральне дослідження системи [3, с. 78].

Виходячи із закономірностей поетичного стилю, ми визнали за доцільне провести порівняльний аналіз коефіцієнтів середньої лексичної насиченості текстів шести ліро-епічних поем [12–17]. Коефіцієнт середньої лексичної насиченості тексту, як відомо, є співвідношенням між смислотвірними словами і всіма словами тексту. Причому, середній коефіцієнт писемного тексту (прозового) 4–5 лексичних одиниць на один вислів [11, с. 100; 230]. Результати підрахунків зведено в таблицю 1, з якої видно, що найменш лексично насиченим виявився текст поеми С.Колріджа «Пісня про старого мореплавця» (коефіцієнт – 5), найбільш насиченим – «Гяур» Дж. Байрона (коефіцієнт – 11,4). Лексична насиченість коливається в межах 5 (незначна різниця з середнім показником прози); 11,4 (показник значної лексичної насиченості), викликаний значною мірою синтаксичними особливостями тексту «Гяуру», короткими реченнями зокрема, про що мова піде в розділі 4. Середній

коефіцієнт для всіх поем – 8,4, що є характерним показником поетичного тексту, який відзначається більшою лексичною насиченістю порівняно з прозовим.

Таблиця 1

Коефіцієнт середньої лексичної насиченості текстів

G	AJ	RAM	B	SM	OCER
11,4	11	5	6,9	8,4	7,5

Естетичне завдання художнього твору, на думку Ю. Рождественського, вимагає самодіяльності суб'єкта, тобто творець літературно-художнього твору повинен створити свій ідеал мови, свою систему мовлення, свою мову твору, яка складається з одиниць різних рівнів [5, с. 25]. При дослідженні англістики більше уваги приділяється питанням лексики, в той час як морфологічний та синтаксичний рівні знаходяться на другому плані. Однак експресивність тексту залежить від всіх його рівнів, тому засоби її створення слід аналізувати на кожному з них. Розглядаючи стилістичні можливості членів речення, лінгвісти частіше зосереджують свою увагу на синонімічних засобах їх вираження. Однак, на нашу думку, стилістичні потенції члена речення можуть бути закладені в його граматичному значенні, яке може приймати на себе додаткове навантаження в художньому тексті. З метою виявлення стилістичних можливостей частин мови ми проаналізували і порівняли частотність вживання частин мов у поемах.

Статистичний аналіз іменників та дієслів у поемах проводиться з метою виявлення параметру статичності/динаміки тексту ЛЕП; аналогічно досліджуємо прикметники, прислівники, дієприкметники та дієприслівники для демонстрації описової ознаки. У текстах ліро-епічних поем перше місце займає опис світу (епічна парадигма), але пропущений через свідомість ліричного героя, картини, які фіксують один момент з життя героя або панорамні і т. д. (лірична парадигма). Портрети, характеристики, діалоги, монологи, пейзажі, жести, міміка, притаманні тексту епічної поеми, характеризують її як статичну. Квантитативний порівняльний аналіз іменників і дієслів свідчить про статичний характер текстів в усіх аналізованих поемах (таблиця 2). В усіх поемах помітна значна різниця між іменниками і дієсловами з перевагою перших. Особливо вражає перевага у поемі Колріджа «Пісня про старого мореплавця» (16 %). Другий значний показник – у поемі Макніса «Осінній щоденник» (14,5 %); третій за величиною

– в поемі Уїтмена «Пісня про себе» (13 %) Отже, три перелічені поеми характеризується найбільшою статичністю за цією ознакою, зважаючи на характер текстів: переліки, каталоги, опис стану ліричного героя, відсутність дії, як такої.

Таблиця 2

Квантитативний порівняльний аналіз іменників і дієслів

	іменники		дієслова		різниця
	АК	ВК	АК	ВК	ВК
G	1906	18	1138	10,8	7,2
AJ	4122	25,5	1786	11	14,5
RAM	979	27	389	11	16
B	2245	24	1057	11,4	12,6
SM	3046	29	1698	16	13
OCER	328	20	204	12,2	7,8

Загальновідомо, що динамічну ознаку в тексті визначає кількісна перевага дієслів. Проте відомо і те, що дієслово як граматична категорія в англійській граматиці традиційно поділяється на дві основні групи: динамічні дієслова та дієслова стану. І, якщо перша група сприяє тенденції динаміки, то друга стримує її, передаючи не дію, а стан предмету. Хоча до дієслів стану відносяться і інші дієслова, напр., синоніми *to be*, *to have* і синоніми, *to understand* і синоніми, *to like* і синоніми і т. д., мова піде про дієслово *to be*, оскільки, воно є найпершим дієсловом стану, що відтворює «буття» і є показовим для доведення чи спростування домінуючої тенденції статичності текстів поем, хоча в деяких поемах *to be* грає роль емпізи для синтаксичних структур. Аналіз цього явища розглядається у розділі 4.

У поемі Колріджа «Пісня про старого мореплавця» дієслово *to be* становить 29 % всіх дієслів (116 одиниць), що є показовим чинником. Кількісна перевага *to be* в минулому часі над *to be* в теперішньому і іншими часовими формами (52 %) пояснюється тим, що оповідь в поемі ведеться про минулі події. Цікавий той факт, що 7 % (8 одиниць) припадає на інфінітивну форму, чим констатується безособова, узагальнювальна позиція ліричного героя, характерна для лірико-епіки. У поемі Крейна «Міст» *to be* становить всього 9,4 % всіх дієслів (99 одиниць), тобто найменша кількість. *To be* в теперішньому часі переважає над минулим (65 % проти 23 %), що свідчить про узагальнення минулих подій з позиції сьогодення; проте 10 % становить *to be* в інфінітиві. Порівняно великі показники

в поемах «Осінній щоденник» та «Пісня про себе» (28,7 % та 28 % відповідно). Варто зазначити, що, за результатами підрахунків частотності вживання дієслова *to be* за частинами поеми, Частини 2 (37,2 % всіх дієслів у частині), 10 (34,2 %) та 12 (35,2 %) мають найвищі показники. У частині 10 трапляються уривки, в яких на три інші дієслова припадає шість *to be*. Отже, значний вміст дієслова *to be* ще раз підтверджує наше припущення про статичний характер текстів поем. Крім того, значна кількість дієслів у двох поемах є архаїзмами. У поемах «Гяур» Дж. Байрона і «Пісні про старого мореплавця» С. Колріджа широко вживаються архаїчні форми дієслів. У Дж. Байрона знаходимо а) *hath* (*hath bent*) поряд з нормативними формами *has* і *have*; б) *shalt* (*shalt tear*), *wilt* поряд з *shall*, *will*; в) *spake* замість *spoke*. У С. Колріджа а) архаїчна форма відмінювання на *-eth*: *looketh*, *loveth*, *bideth*, *singeth*, а також *hath*, як у Байрона; б) архаїчна форма відмінювання на *-st*, наприклад: *stopp'st*, *May'st*; б) дієслівні форми типу *a-dropping*; в) архаїчні дієслова *spake* (аналогічно з текстом Байрона) та *Quoth* (*says*), наприклад: *Quoth she, and whistles thrice* (частина 3). У Дж. Байрона архаїчні граматичні форми дієслів виступають на фоні сучасних, виконуючи функцію посиленої експресивності тексту. Проте в С. Колріджа спостерігається кількісна перевага архаїчних форм дієслів. В інших поемах архаїчні форми дієслів не виявлено.

Ліро-епічна поема поєднує *epos*, тобто довгу оповідальну поему, у якій ідеться про легендарні та історичні події національної та загальної ваги, і яка включає широкомасштабну та величну дію, та *лірику*, яка передає глибокі почуття та думки, тому має риси обох [7]. І одна з цих рис – це наявність опису (пейзажів, батальних сцен, людей), який вербалізується описовими лексемами. Кількісний аналіз описових лексико-морфологічних одиниць через їх абсолютне та відносне співвідношення з іншими частинами мови дав можливість визначити рівень описовості тексту. Функція прикметників, прислівників, дієприкметників та дієприслівників, як описових частин мови, полягає не лише у побудові картинних та портретних описів, але й у створенні підґрунтя для емоційності, невід'ємної риси ліро-епічної поеми, адже саме прикметники та прислівники у більшості випадків є епітетами та частинами метафор.

Порівняльний аналіз описових/неописових частин мови (860 / 8,1 %) виявив описовий характер тексту, незважаючи на те, що описових частин мови вполовину менше, ніж іменників (18 % проти

8,1 %), а різниця в кількості відносно дієслів незначна (10,8 % проти 8,1 %), оскільки група іменників включає також і ті іменники, які знаходяться у препозиції до інших іменників, і є описовими (напр.: *loneliness delight* або *garden queen*).

Наявність абстрактних іменників, які служать для створення об'єктивного опису зовнішнього світу в ліричному ключі та панорамних картин в епічному, теж показова для жанру ліро-епічної поеми. Згідно з нашими підрахунками, менше третини усіх іменників в тексті – абстрактні поняття (21 %). У зв'язку з цим слід врахувати те, що кількість абстрактних іменників у різних фрагментах тексту різна, що зумовлено змістом. В «епічному вступі» до поеми, де на фоні поетичного опису природи Греції звучить заклик до синів героїв продовжити героїчну боротьбу гордих «Sires», прашурів греків-сучасників поета, та згадуються їх чисельні звитяги, спостерігається значна кількість абстрактних іменників. Відносна кількість абстрактних іменників в епічних контекстах є вдвічі більшою, ніж в загальному в поемі (46 %).

Абстрактні іменники не є типовою лексико-морфологічною текстовою ознакою у портретних описах, але їхнє вживання в «характеристиках» контекстуально зумовлене. Наприклад, у портреті Лейли найчастіше зустрічається абстрактний іменник *beauty*. В уривку-«характеристиці» Гяура з погляду настоятеля монастиря спостерігається значна кількість абстрактних іменників: *piety, pride, wealth, vow, harmony, defiance, despair, shrine, mortal, hope, despair, passion, solitude, pain, relief, wilderness*. Проте, показовим є незначна кількість абстрактних іменників (або повна їх відсутність) у контекстах пейзажного, портретного і оповідального типу. Наприклад, уривок, у якому розповідається про Хасана (довжиною в 53 рядки), не містить жодного абстрактного іменника, в іншому уривку-оповіді (50 рядків: 564–614) знаходимо лише *hardness, revenge, ire* і *treachery*. В уривку-оповіді, в якому йдеться про зіткнення Гяура з Хасаном, унаслідок якої Хасан гине від руки Гяура (71 рядок: 708–779), автор також вживає лише 4 абстрактних іменника *mercy, peace, shrine* і *crime*. Аналогічно, в емоційно-ліричних уривках теж спостерігаємо порівняно невелику кількість абстрактних іменників, що дозволяє зробити висновок про те, що наявність у значній кількості іменників цієї групи є у більшій степені показовою рисою не ліричного, а епічного типу тексту. Отже, незважаючи на те, що «портрет», «пейзаж», «оповідь» і є смисловими характеристиками ліро-епічної поеми епічного

походження, абстрактні іменники навряд чи можна вважати показовими для характеристики жанру в смислових уривках цього плану, тоді як у «прямому звертанні», «характеристиці», теж текстах епічного характеру, абстрактні іменники зустрічаються в значній кількості і є показовими для визначення ліро-епічного жанру на мовному рівні. Що ж стосується «оповіді», кількість абстрактних іменників залежить від смислового характеру оповідального тексту і в деяких випадках теж може бути жанрово-показовою.

Здійснений аналіз дає нам підстави вважати складні лексеми, які є спільною рисою для всіх поем і становлять значну кількість одиниць, лексико-морфологічною домінантою тексту ЛЕП, в основному це іменники та прикметники. Всім поемам властиві іменники типу «іменник+іменник» (*sugar-field, ball-room*), «Participle I+іменник» (*spinning-girl, paving-man*) Для Дж. Байрона і Л. Макніса притаманні складні іменники типу «self+абстрактний іменник» (*self-abasement, self-indulgence*). У поемі Дж. Байрона «Гяур» трапляються складні іменники-предмети (*night-prowlers, mountain-cave, ocean-tide, beacon-tower*) та люди (*fellow-man*). Зі складних прикметників уживаються лексичні одиниці типу «прислівник+Participle I» (*homeward-veering, widely-wasting*); типу «іменник+like» (*brute-like, meteor-like*); «іменник/прикметник+Participle II» (*silver-sheathed, full-grown*); типу «іменник+прикметник» (колір) (*jet-black*). У поемі Л. Макніса «Осінній щоденник» складні слова поділяються на а) іменники, неживі предмети типу «іменник/числівник+іменник» (*prayer-books, gate-lodge, pine-needles, two-seater, plaster-board, fire-place*); б) іменники, живі предмети типу «іменник+іменник» (*slave-owner, carpet-sweepers*); в) абстрактні іменники (*self-glory, self-indulgence, self-esteem, Not-Being*); г) прикметники типу «прислівник/числівник+Participle I/II» (*close-clipped, past-dissecting, Off-hand, eight-hour, ever-moving*). Привертає увагу вживання складного іншомовного дієслова «laissez-faire» (фр.). Складні слова часто зустрічаються в поемі «Пісня про себе». Показовим в цьому відношенні може бути Вірш 15, складні слова з якого ми розбили на морфологічні класи та об'єднали в смислові групи: а) іменники (назви предмету: *king-pin, whale-boat, auction-stand, bar-room, express-wagon, half-breed, woolly-pates, sugar-field, sugar-field, ball-room, deck-hands, bead-bags, fish-smack, winter-grain, note-book, tow-path, minute-hand*; назви людей: *spinning-girl, paving-man, opium-eater, Coon-seekers, great-grandsons*; назви професій: *duck-shooter, gate-keeper, fare-*

collector, pike-fisher, sign-painter, book-keeper; час: *First-day, Seventh-month*; назви процес: *turkey-shooting*; складні іменники (два слова): *canal boy*; складні іменники (одне слово): *shoemaker, blackguard, grandsons*); прикметники: *newly-come immigrants, half-shut eyes, shore-going passengers, one-year wife, two-handed rammer*; графічно марковані елізією: *clean-hair'd Yankee girl, just-open'd lips, yellow-hemm'd cloth*. У поемі «З колиски, що невпинно гойдає» також вживаються прикметники з елізією: *thence-arous'd, moss-scallop'd*, проте трапляються і просто складні прикметники: *bare-headed, light-green*, а також складні іменники через ризик (*mocking-bird, Ninth-month, sea-winds*); складні іменники одним словом (*barefoot, blackberries*); складні іменники «особовий займенник-іменник» (*he-bird, she-bird*).

У результаті порівняльного аналізу за морфологічними парадигмами доходимо висновку про відносну стійкість парадигматичних класів у всіх поемах, а саме: а) предметна парадигма домінує в усіх текстах над якісною та динамічною; б) якісні показники переважають над динамічними в п'яти текстах з шести аналізованих. Аналіз функціонування класів слів у текстах поем з застосуванням квантитативно-системного підходу показав: а) в усіх поемах статична парадигма переважає над динамічною, що підтверджується не лише переважаючим кількісним вмістом іменників над дієсловами, але великим вмістом дієслова *be*, яке є дієсловом стану. Отже, проведений нами лексико-морфологічний аналіз шести ліро-епічних поем дає підстави твердити, по-перше, що романтична ліро-епічна поема характеризується двома ознаками ліричного жанру: статичністю, про що свідчить кількісна перевага іменників над дієсловами, і описовістю, характерною рисою якої є не лише кількісний вміст, але й якісне наповнення описових частин мови (прикметників, прислівників, дієприкметників, дієприслівників); по-друге, функціонування абстрактних іменників зумовлене значною мірою саме епічним характером відповідних контекстів; і по-третє, складні слова притаманні всім текстам і відносяться до типологічних ознак ЛЕП, не зважаючи на різні типи написання та різні морфологічні класи складових елементів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О.С.Ахманова. — М. : Рус. язык, 1988.

2. Кухаренко В. А. Контрастивний аналіз авторських стилів / В. А. Кухаренко // Нариси з контрастивної лінгвістики. – К., 1979.

3. Науменко А. М. Філологічний аналіз тексту (основи лінгвопоетики) / А. М. Науменко. – Вінниця : Нова книга, 2005. – 415 с.

4. Неупокоева И. Г. Революционно-романтическая поэма первой половины XIX ст. Опыт типологии жанра / И. Г. Неупокоева. – М. : Наука, 1971.

5. Рождественский Ю. В. Лекции по общему языкознанию / Ю. В. Рождественский. – М. : Высшая шк., 1990. — 381 с.

6. Руднев П. Из истории метрического репертуара русских поэтов XIX – нач. XX в. / П. Руднев // Теория стиха : сб. ст. / [отв. ред. В. Е. Холшевников]. – Л. : Наука, 1968. – С. 107–145.

7. Скребнев Ю. М. Основы стилистики английского языка : учебн. для ВУЗов / Ю. М. Скребнев. – М. : Астрель ; АСТ, 2000.

8. Тулдава Ю. О некоторых квантитативно-системных характеристиках полисемии / Ю. Тулдава // Исследования по общему и сопоставительному языкознанию. Лингвистика XI. – Тарту, 1979. – С. 107–141.

9. Тулдава Ю. О теоретико-методологических основах квантитативно-системного анализа лексики // Исследования по общему и прикладному языкознанию. Лингвистика XIII. – Тарту, 1980. – С. 143–158.

10. Тураева З. Я. Лингвистика текста / З. Я. Тураева. – М. : Наука, 1986. – 127 с.

11. Toolan, M. (ed.) Language, Text and Context: Essays in Stylistics. – London and NY, 1992. – 320 p.

Джерела ілюстративного матеріалу

1. Byron G.G. The Giaour. (G) – Lord Byron: The Major Works. – Oxford: Oxford University Press, 2000. – С. 71 – 98.

2. Coleridge S. The Rime of the Ancient Mariner. (RAM) – The Complete Poems by Samuel Taylor Coleridge (Penguin Classics). – USA: Penguin, 1997. – С. 54–82.

3. Crane H. The Bridge. (B) – N.Y.: The Complete Poems. Ed. by W. Frank, 1958. – 36 с.

4. MacNeice L. Autumn Journal. (AJ) – New York: Random House, 1940. – 49 с.

5. Whitman W. Out of the Cradle Endlessly Rocking. (OCER) // The Portable Walt Whitman. Ed. by Van Doren. Penguin Books, 1977. – P. 58 – 69.

6. Whitman W. Song of Myself. (SM) – The Portable Walt Whitman. Ed. by Van Doren. Penguin Books, 1977. – P. 26–57.

Стаття надійшла до редакції 20.04.2011

Л.САНОЦКАЯ

ЛЕКСИКО-МОРФОЛОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ АКТУАЛИЗАЦИИ ЖАНРА ЛИРО-ЭПИЧЕСКОЙ ПОЭМЫ

В статье установлено, что в результате сравнительного анализа по морфологическим парадигмам в текстах лиро-эпической поэмы обнаружена относительная стойкость парадигматических классов, предметная парадигма доминирует над качественной и динамичной, а качественная над динамичной. Также определено, что функционирование абстрактных существительных обусловлено эпическим характером текста, а наличие сложных слов разных морфологических классов можно причислить к типологическим характеристикам лиро-эпической поэмы.

Ключевые слова: лексико-морфологический анализ, парадигма, морфологические классы слов, функционирование языковых единиц.

L.SANOTSKA

LEXICO-MORPHOLOGICAL ASPECT OF ACTUALIZATION OF LYRIC-EPIC POEM

In this article a high comparative stability of paradigmatic classes is established as a result of the comparative analysis by morphological paradigms; object paradigm dominates over dynamic, qualitative over dynamic. The article determines that functioning of abstract nouns is conditioned by the epic mode of the text. It is grounded that compound words of different morphological classes characterize the lyric-epic type of text.

Key words: lexico-morphological analysis, paradigm, morphological class, functioning of linguistic units.

УДК 81'373:33(045)

Анатолій ХРИПЛИВИЙ

ЕКСТРАЛІНГВІСТИЧНІ ФАКТОРИ УТВОРЕННЯ НОВИХ БІЗНЕС-ТЕРМІНІВ

У цій статті ми розглянемо процеси термінологізації загальноживаної лексики, семантичних особливостей економічних термінів та жаргонів та екстралінгвістичні фактори утворення нових бізнес-термінів.

Ключові слова: екстралінгвістичні фактори, семантична характеристика, акроніми, семантична деривація, омографія.

Мова сфери економіки, яка обслуговує цілу низку відповідних наук, привертала й продовжує привертати увагу вчених в аспекті